

VISIONER FOR SCENEKUNSTEN

- dialoger mellem forskning og praksis

Dansk teater 300 år

Kasernes scenen, Langelandsgade 139. Dramaturgi, Aarhus Universitet

26-27 september 2022

Hvilke retninger ser vi i scenekunsten i dag? Hvad skal fremtidens scenekunst kunne? I anledning af dansk teaters fødselsdag inviterer Dramaturgi ved Aarhus Universitet til to dage med indblik og udblik. Tilsammen giver seminaret mulighed for at tage dialogen om, hvor dansk teater er på vej hen, og hvordan forskningen bidrager til og er interesseret i denne bevægelse.

De senere år har budt på forskellige nye formater for teater: Scener, tilskuerpositioner, fortælleformer, skuespilteknikker og dramaturgier er blevet mobile og variable. Teatret kan både skabe et fiktivt rum, et virkeligt rum, et affektivt rum, et rum for fællesskab og et rum for uenighed.

Tilskuere er kommet til at spille nye roller. De involveres i forskellige former for indlevelse eller immersion. Teaterformer appellerer til det sanselige og udforskende og til forskellige grader af deltagelse. Funktioner som skuespiller, instruktør, scenograf, dramatiker og dramaturg er blevet udvidet. Det betyder ikke at traditionelle professioner er overflødiggjort, men de suppleres med andre kvalifikationer så som at guide, facilitere, undersøge, researche og eksperimentere.

Også forskningen bevæger sig i nye retninger. Samspillet mellem akademisk og kunstnerisk forskning udvikles, der er en højere grad af samskabelse af viden og nye, empiriske metoder til fx undersøgelse af publikums oplevelser inddrages i den teatervidenskabelige forskning. Gennem de to seminar dage sætter vi fokus på bevægelserne i scenekunsten og den dramaturgiske forskning. I en anerkendelse af perspektivernes forskellighed og ligeværd deles seminaret ligeligt mellem en dag med afsæt i det kunstneriske og en dag med afsæt i forskningen. I løbet af de to dage stiller vi vigtige spørgsmål til fremtidens teater.

1. Hvilket teaterformer vil fremtiden rumme?

- Hvilke teater rum, og hvilke opgaver for skuespillere, instruktører, dramatikere? Hvad vil dramaturgens rolle være?

2. Hvem er publikum?

- Hvordan vil diversitet spille ind? I hvilke sociale fællesskaber kan teatret bruges?

3. Hvilken rolle kan forskningen spille i udviklingen af teatret?

- Er der nye måder at samarbejde på? Og hvordan kobler vi fremtid med nutid og fortid?

Vi inviterer alle – kunstnere, administratorer, studerende, forskere og andet teatergodtfolk til at bidrage til at gøre begge dage visionære og inspirerende udvekslinger mellem forskning og praksis.

Outside-in

Scenekunstneriske retninger og vurderinger

På seminarets dag 1 vil vi diskutere, hvad scenekunst skal kunne i dag for at engagere publikum til at stille deres værdier og kroppe til disposition, både gennem fysisk kraftanstrengelse og gennem intime møder med skuespillere og andre tilskuere. Og vi vil spørge, hvad det er for nogle værdier, disse nyere formater bærer på, hvad det betyder for teatrenes arbejdsmåder, og hvilke inspirationer og visioner, dette tegner for fremtidens scenekunst?

Vi vil kort sagt skabe et tænkende og diskuterende forum for *Fremtidens Teater* sammen med deltagerne og en række inviterede scenekunstnere.

Panelister: Andreas Constantinou, *Himherandit*, Sargun Oshana, *Teater Grob*, Mette Aakjær, *Wunderland*, Christian Lollike, *Sort/Hvid*, Trine Holm Thomsen, *Aarhus Teater*, Rasmus Malling Lykke Skov, *Teater Flux*, Per Smedegaard, *Svalegangen*, Ditte Felding, *Filuren*, Tue Biering, *Fix og Foxy*, tidligere rektor på Den Danske Scenekunsthøjskolen, Mads Thygesen, lektor Solveig Gade Teater og Performance Studier, KU.

13.00 Præsentation af dagen.

Forestil jer at vi er et kunstnerisk råd som skal evaluere og rådgive de tilstedeværende teatre.

13.10 Hvad er det bedste fra nutiden, vi tager med ind i fremtiden?

Spørgsmål til panelisterne:

- Hvad er den bedste forestilling du har været med til at lave?
- Beskriv dit teater med 3 ord.
- Nævn et kunstværk som har forandret dig.

13.30 Opsamling og dialog mellem panelister og deltagere

Panelisterne er nu placeret ved hver sit cafébord.

Her kan de uddybe deres intro, og deltagerne stiller spørgsmål, og alle ved bordet kan stille spørgsmål til hinanden. Opsamling i plenum

14.00 Pause

14.15 Hvordan bruges kunstneriske råd i dag?

Nogle teatre har kunstnerisk råd – hvordan bruges det ift at tænke visioner for scenekunsten?

Solveig Gade (Lektor, Teater- og performancestudier, KU og Trine Thomsen (Kunstnerisk leder, Aarhus Teater).

14.30 Hvad er nutidens største udfordring?

- Hvorfor er du engageret i teater lige nu?
- Hvad er det værste teater, du har lavet?

15.00 Pause

- 15.15**   **Hvor bevæger teatret sig hen?**
- Hvad er det mest udfordrende, du står overfor at skulle lave?
- Hvad er din drøm?
- 15.35**   **Vurderingsøvelse og opsamling blandt deltagerne.**
- 16.00**   **Plenum. Dagens kunstneriske råd konkluderer: hvilke vigtige ting er blevet sagt i dag om scenekunstens fremtid? 10 min.**
- 16.15**   **Et glas vin, en sang og afrunding på dagen**
- 16.45**   **På gensyn i morgen – eller til middagen**
- 19.00**   **Fælles middag på Aarhus Streetfood. De der har lyst, mødes på Aarhus Streetfood til fællesspisning. Vi reserverer bord sammen og spiser for egen regning.**

Inside-out

Forskningsperspektiver og tilgange

På seminarets dag 2 inviterer vi ind i teaterforskernes verden. Vi præsenterer igangværende forskning på Dramaturgi, som den udfolder sig i fagets forskningscentre, i partnerskab med praksis og i forskningsprojekter. Vi får både peget på det historiske perspektiv som afgørende i sam- og fremtiden, på måder, hvorpå forskning og praksis kan samarbejde og på, hvordan forskningen bidrager med bud på fremtidens teaterinstitutioner og forståelsen af scenekunstens værdi(er).

9.30 Velkomst og introduktion

Fagkoordinator for Dramaturgi, Peter M. Boenisch.

9.45 Holbergs komedier i digital dramaanalyse

Præsentation af forskningsprojektet, Danske Teaterarkiver i digitaliseringens tidsalder i forskning og undervisning: *Digital dramaanalyse med udgangspunkt i Ludvig Holbergs komedier*
Forskning ved Centre for Historical Performance Practice (CHiPP):
Centerleder Annelis Kuhlmann (lektor, Dramaturgi), Anna Lawaetz (forskningsbibliotekar, Det Kongelige Bibliotek), og Ulla Kallenbach (Lektor, Dramaturgi / Universitetet i Bergen)

10.15 Pause

10.30 Hvad er dansk teater?

Præsentation af igangværende forskningsprojekt *ArtEx – Artistic Exchanges The Royal Danish Theatre and Europe*
Projektleder Ulla Kallenbach

10.45 Da dansk teater blev kønnet. Kvindelige dramatikere i det moderne gennembrud

Julia Tonsberg (ph.d.-studerende ved Dramaturgi)

11.00 Cafébordssamtale og opsamling i plenum:

- Hvordan forhandler vi tiden i teatret og teatret i tiden? Hvordan bringer vi historiske dimensioner med i scenekunsten i dag og i fremtiden?

11.15 Pause

11.30 Plurality, Diversity, Sustainability – New Challenges for European Theatre Institutions

Præsentation af igangværende forskningsprojekt "Reconfiguring Dramaturgy for a Global Culture" med projektleder Peter M. Boenisch (Professor, Dramaturgi), Anika Marschall (post doc, Dramaturgi), og Lise Sofie Houe (ph.d.-studerende Dramaturgi).

12.00 Paneldebat og diskussion

- Hvilke forandringer præger de danske teaterinstitutioner – indefra og udefra?
- Hvad betyder det for fremtidens scenekunstinstitutioner?

- 12.30 Frokost**
- 13.30 Laboratoriet som mødested**
Forskning ved Theatre Laboratory Studies (CTLS) – et 20-årigt forskningspartnerskab mellem Dramaturgi og Nordisk Teaterlaboratorium
Per Kap (teaterleder, Nordisk Teaterlaboratorium), Annelis Kuhlmann, Erik Exe Christoffersen (lektor, Dramaturgi), Thomas Rosendal Nielsen (lektor, Dramaturgi). mfl.
- 13.45 Ravnen**
Et samarbejdsprojekt mellem Grønlands Nationalteater i Nuuk, NTL og CTLS
Erik Exe Christoffersen, Ida Krøgholt (lektor, Dramaturgi), Per Kap.
- 14.00 Plenumdiskussion på baggrund af kort dialog to og to:**
- Hvordan bidrager denne form for langvarige og arkivbaserede samarbejder til udviklingen af fremtidens teater?
  - Hvilke konkrete initiativer vil have værdi?
- 14.15 Pause**
- 14.30 Hvad er teatret værd – for hvem?**
Oplægget giver et indblik i de forskelle analyser gennemført af Center for Kulturevaluering, der beskæftiger sig med værdien af (scene-)kunsten. Udgangspunktet er, at der altid vil være en række forskellige perspektiver på scenekunstens værdi og at disse perspektiver både kan sameksistere og være i konflikt med hinanden. Tilsammen giver svarene måske et bud på, hvordan vi kan forstå scenekunstens samfundsmæssige værdi i dag og i fremtiden.
*Præsentation af Center for Kulturevaluering
Louise Ejgod Hansen (lektor, Dramaturgi)*
- 15.00 Cafebordssamtale og opsamling i plenum:**
- Hvor er scenekunsten på vej hen i forhold til at anvende data og evalueringer?
  - Hvilke ønsker er der til fremtidige praksisser?
- 15.15 Pause**
- 15.30 Fremtiden for forskning på dramaturgi og for fagets bidrag til dansk teater.**
Opsamling på de to dage og diskussion i plenum
- 16.00 Farvel og tak for denne gang**